

איימי לוֹאֵל

כשקטמתי כתרים ירוקים מראשם של תותי השדה

מאנגלית: אורית נוימאיר-פוטשניק

איימי לוֹאֵל (1874-1925) נולדה למשפחה משכילה ומיוחסת ממסצ'וסטס, אך היא עצמה לא זכתה להשכלה גבוהה פורמלית, כי במשפחתה חשבו שאין זה יאה לנערות. היא החלה לפרסם שירים ב־1910, ושנתיים לאחר מכן יצא לאור קובץ שיריה הראשון: A Dome of Many-Coloured Glass. איימי לוֹאֵל כתבה סונטות נפלאות, חושניות ועדינות, אך בד בבד הייתה מראשוני החסידים של החרוז החופשי. בביקורה באנגליה ב־1913 פגשה את המשורר עזרא פאונד שהשפיע עליה השפעה מכרעת. לוֹאֵל הייתה לאחת הדמויות המובילות בתנועה האימג'יסטית ואף הוציאה לאור אנתולוגיות של שירה אימג'יסטית, ופאונד הפך למבקרה החריף והארסי. לצד יצירתה השירית פרסמה לוֹאֵל מחקרים ספרותיים (החשוב והידוע ביניהם הוא ביוגרפיה מונומנטלית של המשורר הרומנטי ג'ון קיטס), ותרגמה לאנגלית (דרך תרגומי־עזר מילוליים) שירה סינית עתיקה ושירת הייקו יפנית. לוֹאֵל חלקה את חייה עם אהובתה, השחקנית עדה ראסל, ורבים משיריה הוקדשו לה. היא מתה בגיל חמישים ואחת, ושנה לאחר מותה הוענק לה פרס פוליצר לשירה.

אנ"פ

סתיו

הביאו לי דְלִיָּה, צֶהָבָה, נוֹצָצָה,
שׁוֹפָעֶת, מְגִנְדֶּרֶת.
תִּפְרַחַת עֵגְלָה, מְזֻהָבֶת,
פְּרוּשָׁה בְּרֹאשׁ גִּבְעוֹל יָרֵק חֹרֶר.
תִּפְרַחַת עֵגְלָה, מְזֻהָבֶת,
שְׁכָל כָּלָה בְּשִׁלּוֹת.
קִפְדִּנִּית וּמְצִיֵּצֶת וְלוֹהֶבֶת,
כְּדוֹר אֵשׁ שְׂמִכְרִיז עַל
פּוֹרִיּוֹת, בְּעֵטוֹרֵי צֶהָב זוֹהָר,
שֶׁהַעוֹלָם כָּלוּ יוֹכֵל לְרֹאוֹת.
הביאו דְלִיָּה, צֶהָבָה, נוֹצָצָה,
לִי שְׁאֵנִי עֵקְרָה,
שֶׁאֲשַׁלַּח אוֹתָהּ לָךְ?

את, אשר לקחת אתך
את כל מה שהיה שלי?

לידידה

הבטיחי לי ולו את זו בלבד
השארי תמיד כמו בחלום
שלא אעור ואגלה פתאום,
שכל מה שבטחתי בו אבד,
כמו חזיון שנעלם לעד.
כי כמה נדירות האצבעות
שמנגנות בי שוב אותו אקורד
חבוי, אשר נשמע כל כך מעט,
מרטיט בצליל שכוונ ונסער.
עולם מלא ביקיצות גסות,
טירות מתמוטטות אל העפר,
לשוא כל כמיהותינו אחוזות
ביפי, בעולם כה אכזרי.
ללא מגע ידך ידם שירי.

מזו שנשארת

כשאת אינך העיר ריקה כל כך!
שממה כה עגומה ברחובות.
לא עוד תשוקה נחבאת בין הקירות.
אור שמש מפקד, אים, נשפך
על פני מתים קבורים בשיש צח.
קריאות הנערים עולות קצובות,
חודרות בעד זמזום המכוניות,
לכדי צליל אנחה, ארה, נמתח.
היש מסע אשר מצדיק כל זאת?
אני שונאת את כל אותן בריות
הממשיכות סביבי כך בשגרת

עוֹעִים כְּנִמְלִים עֲמֻלָּיוֹת.
יָמֵי עוֹבְרִים כְּמוֹ לְדוֹת שְׁקֻטוֹת.
תָּבֵל עֲצָרָה מְלָכֶת כְּשַׁעֲזוֹבָתָּהּ.

הפוגה

כְּשֶׁאֶפִּיתִי עוֹגוֹת לִבָּנוֹת
וּפּוֹרְתִי עֲלֶיהֶן אֲבָקֶת שְׁקָדִים;
כְּשֶׁקֻטְמִי כְּתָרִים יִרְקִים מֵרֹאשׁוֹ שֶׁל תוֹתִי הַשָּׂדֶה
וְעֶרְמִתִּי אוֹתָם, חֲרוּטִים מְחֻדָּדִים, עַל מַגֵּשׁ כָּחַל-צֶהָב;
כְּשֶׁגִּהַצְתִּי אֶת הַתְּפָרִים בְּלִבָּנִים, עֲבַדְתִּי;
וּמָה אָז?
מִחֵר יִהְיֶה אוֹתוֹ הַדְּבָר.
עוֹגוֹת, תוֹתִי שָׂדֶה
וּמְחֻטִּים יוֹצְאוֹת וּנְכֻסוֹת אֶל תוֹךְ הַבָּד.
אִם הַשֶּׁמֶשׁ בִּיפִיָּה מְאִירָה אֶת הַלִּבָּנִים, אֶת הָעוֹפֶרֶת,
יָפָה מְמֻנָּה הִיא הַלִּבָּנָה,
הַמְּחַלֶּקֶה מְטָה עַל עֲנָפֵי עֵץ הַשִּׁזְיף;
הַלִּבָּנָה,
פּוֹסְחֶת עַל מְטַת הַצְּבָעוֹנִים;
הַלִּבָּנָה,
עֲדִין,
עַל פְּנוֹיָהּ.
אֶת זוֹרַחַת אֶהוּבָה,
אֶת וְהַלִּבָּנָה.
אֵךְ מִי הַמְּשַׁתְּקֶפֶת בְּפָנַי מִי?
הַשֶּׁעוֹן מִכָּה אַחַת-עֶשְׂרֵה וְאַנִּי
חוֹשֶׁבֶת שְׁכֻשְׁנִסְגֹּר, נִבְרִיחַ אֶת הַדֶּלֶת,
הַלִּילָה יִהְיֶה חֲשׁוֹךְ מְאֹד
בַּחוּץ.